

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XIII. — Wydana i rozesłana dnia 24. stycznia 1918.

Treść: *Nr* 23, Rozporządzenie, którem w porozumieniu z interesowanymi Ministerstwami i za zgodą Ministerstwa wojny wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 26. grudnia 1912, dotyczącej powinności wojennych.

23.

Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej z dnia 23. stycznia 1918.

którem w porozumieniu z interesowanymi Ministerstwami i za zgodą Ministerstwa wojny wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 26. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 236, dotyczącej powinności wojennych.

A. Postanowienia ogólne.

I.

1. We wszystkich przypadkach, w których wedle ustawy lub rozporządzenia wykonawczego ma się odbyć ustalenie komisjonalne, odbywa się ono — o ile nie zarządzono czego innego w ustawie, w niniejszym rozporządzeniu wykonawczem lub w innych rozporządzeniach — przez komisye, które się składają:

- a) z jednego reprezentanta politycznej władzy powiatowej, a przy ustaleniach dotyczących okrętów morskich lub innych obiektów morskich, z jednego reprezentanta władzy morskiej, w charakterze przewodniczącego,
- b) z jednego reprezentanta wojskowości,
- c) z jednego reprezentanta władzy skarbowej.

2. Do komisji winna polityczna władza powiatowa (władza morska) — przy rozprawie samej winien przewodniczący — przybrać w miarę potrzeby jednego lub kilku rzeczoznawców, od których należy odebrać przysięgę przed rozpoczęciem czynności urzędowej.

Oprócz tego wolno także reprezentantowi wojskowemu i skarbowemu przybrać do komisji po jednym rzeczoznawcy, którego należy wymienić politycznej władzy powiatowej (władzy morskiej) lub przewodniczącemu celem odebrania od niego przysięgi.

O wynagrodzenie znawców, obciążające wspólny etat wojskowy, winien się z nimi ułożyć przed ich ustanowieniem przewodniczący komisji, o ile nie są oni osobami wojskowymi lub funkcyjnymi państwowymi.

W szczególnie ważnych przypadkach należy o zebraniu się komisji zawiadomić właściwe zawodowo Ministerstwo celem ewentualnego wysłania reprezentanta z głosem doradczym.

3. Jeżeli chodzi o komisjonalne ustalenia o większym rozmiarze terytorjalnym, to w miejsce komisji przewidzianej w punkcie 1. może wejść komisya, do której Ministerstwo obrony krajowej, Ministerstwo wojny i Ministerstwo skarbu wysyła po jednym reprezentancie w charakterze członka.

4. Ustalenia komisjonalne przychodzą do skutku wedle przeciętnej wysokości kwot, podanych przez trzech członków komisji. Członkowie komisji nie są wiązani przy oddawaniu swych głosów orzeczeniem znawców.

Z czynności urzędowej komisji należy spisać protokół, który ma zawierać tak stan przedmiotowy i orzeczenie znawców jak i głosowanie (podane kwoty) poszczególnych członków komisji i który mają oni podpisać.

II.

Komisya winna ustalić przedewszystkiem wartośćę pospolitą zażądanych przedmiotów. Ustalenia takiego należy zaniechać, jeżeli za przedmioty odnośnego rodzaju w chwili ich objęcia były oznaczone i ogłoszone rozporządzeniem lub obwieszczeniem stopy wynagrodzenia według ustawy o powinnościach wojennych.

Pospolitą wartośćę należy ustalić wedle pożytku, jaki w chwili zarekwirowania daje zwyczajnie i powszechnie odnośny przedmiot. Przy tem ustalaniu nie należy przeto zwracać uwagi na cenę szczególnego upodobania, na ceny nierzetelne lub nieusprawiedliwione nawet stanem wojennym i na zakupna spekulacyjne (handel łańcuszkowy itp.).

Ustalenie kwoty odszkodowania, tudzież wynagrodzenia, należącego się za używanie, ma nastąpić na podstawie wartościę pospolitej, o ile można było ustalić taką wartośćę.

III.

Roszczenie o odszkodowanie w pieniądzu może tylko wtedy wchodzić w rachubę, jeżeli zarząd wojskowy nie zarządził naprawienia szkody przez przywrócenie uszkodzonego przedmiotu do należytego stanu, lub — przy rzeczach ruchomych — przez przydzielenie innego przedmiotu takiego samego rodzaju i takiej samej użyteczności.

Szkody pośredniej, powstałej wskutek świadczenia powinności wojennej jak n. p. utraconego zysku, przeszkodzenia lub utrudnienia przy uprawie, wykonywaniu przemysłu itd. nie zwraca się.

Szkody w pojazdach i zwierzętach, które zabrano do użytku w myśl §§ 10., 11. i 12., lub szkody w wojennych środkach pomocniczych, które zabrano do użytku po myśli § 24., nie zwraca się wtedy, jeżeli spowodowaną została przez zawinienie oddającego lub jego personelu. Za zwykłe zużycie nie się nie płaci.

Przy ustalaniu kwoty odszkodowania za zarekwirowane nieruchomości nie należy prócz tego także uwzględniać szkody, spowodowanej przez przypadek, który byłby dotknął rzecz także wtedy, gdyby nie była zarekwirowaną, następnie szkody, spowodowanej przez siłę wyższą, przez rozruchy lub przez nieprzyjaciela.

B. Postanowienia szczegółowe.

Do § 4.

1. Jako najniższą granicę wieku dla osób, które mogą być powołane do świadczenia usług osobistych, oznacza się — bez ujmy dla postanowienia do § 6. : 1. — ukończony 17. rok życia.

2. Osoby powołane do świadczenia usług osobistych i należące do pocztu siły zbrojnej muszą

- a) mieć na czele osobę, odpowiedzialną za swych podwładnych;
- b) nosić oznaczoną, zdała widoczną odznakę;
- c) gdyby w poszczególnym wypadku miały być uzbrojone, nosić broń otwarcie i
- d) przestrzegać ustaw i zwyczajów wojennych.

3. Osoby, które mają być powołane, jeżeli nie używa się ich do pełnienia służby w poczcie siły zbrojnej, należy brać o ile możliwości z tej samej miejscowości, gdzie mają być zajęte albo z najbliższej okolicy tej miejscowości.

Do § 5.

1. Władze polityczne rozstrzygają, o ile powody uwolnienia, przewidziane w § 57. ustawy wojskowej, względnie w § 2. ustawy z dnia 6. czerwca 1886, Dz. u. p. Nr. 90, zachodzą w poszczególnym przypadku u osób, nie obowiązanych do służby wojskowej a pozostających w takim samym zatrudnieniu

2. Należy przestrzegać z urzędu, czy zachodzą przytoczone w ustawie powody uwolnienia.

Do § 6.

1. Obowiązek, przewidziany w § 6. ustawy, obejmuje także młodocianych robotników pomocniczych (robotników) bez względu na najniższą granicę wieku, ustanowioną w postanowieniach wykonawczych do § 4.

2. Dla uregulowania stosunków płacy i pracy z jednej strony a dopuszczalności rozwiązania stosunku pracy przez pracodawców lub pracujących z drugiej strony miarodajnymi są postanowienia rozporządzenia cesarskiego z dnia 18. marca 1917, Dz. u. p. Nr. 122, i odnośnego rozporządzenia wykonawczego.

3. Nastanie obowiązku, opartego na § 6. ustawy, winien pracodawca ogłosić bezzwłocznie w odpowiedni sposób w pracowniach. Przez to nastają skutki prawne, przewidziane w §§ 6. i 9.

ustawy i w rozporządzeniu cesarskiem z dnia 18. marca 1917. Dz. u. p. Nr. 122.

4. W razie objęcia rekwizycją środków transportowych lub komunikacyjnych, zakładów przemysłowych i innych zakładów ruchu należy w umowach między zarządem wojskowym a przedsiębiorstwami nałożyć na te ostatnie obowiązek, aby bez zgody pracującego nie zmieniały warunków, istniejących co do płacy, służby i pracy ani nie żądały większych świadczeń bez odpowiedniego wynagrodzenia.

Do § 7.

1. Osoby, powołane do świadczenia usług osobistych, które w chwili powołania nie przekroczyły jeszcze wieku, obowiązującego do pospolitego ruszenia, otrzymują przez cały czas świadczenia usług odpowiednio do ich zatrudnienia jako wynagrodzenie pobory, ustanowione dla osób obowiązanych do pospolitego ruszenia, które nie służyły we wojsku. Pobory te składają się w ogólności u osób, które się powołuje do usług, pełnionych w wojsku przez oficerów lub osoby z nimi na równi postawione z należytości gażysty XI. klasy rangi: osoby powołane do innych usług otrzymują przy armii w polu należytości szeregowców, wewnątrz kraju zwyczajnie w danym miejscu wynagrodzenie za usługi takiego samego rodzaju, w razie wyjątkowego przyjęcia na utrzymanie skarbowe również należytości szeregowców.

2. Osoby, które w chwili powołania przekroczyły już wiek obowiązujący do pospolitego ruszenia, otrzymują:

- a) jeżeli je powołuje się do usług, pełnionych w wojsku przez oficerów lub osoby z nimi na równi postawione, jak n. p. lekarzy, inżynierów, lekarzy weterynaryjnych, płacę pieniężną, którą się wymierza na podstawie należytości pieniężnych, przypadających gażystom IX. klasy rangi najniższego stopnia płacy;
- b) jeżeli się je powołuje do innych usług, zwyczajnie w miejscu zatrudnienia wynagrodzenie za usługi takiego samego rodzaju.

3. Dla wypłaty płacy pieniężnej miarodajne są wojskowe przepisy należytościowe, względnie zwyczajne w danym miejscu terminy wypłaty.

Zwyczajnie w danym miejscu wynagrodzenie ma wypośredkować władza wojskowa za pośrednictwem politycznej władzy powiatowej, która przy kolejach żelaznych zawsze, a pozatem tylko w razie potrzeby, ma się porozumieć z właściwą zawodowo władzą.

4. Wysokość odszkodowania, które należy płacić w myśl 2. ustępu § 7. ustawy, winna ustanawiać władza (organ), której przydzielono

robotników do pełnienia usług, według wartości pospolitej w porozumieniu z zastępcą gminy, w której robotnika się uwalnia; odszkodowanie należy wypłacić w dniu uwolnienia.

5. Do postępowania z osobami, przyjętymi do stanu chorych wojskowego zakładu sanitarnego, należy także bezpłatne utrzymanie i bezpłatne dostarczanie lekarstw; dla wynagrodzenia miarodajne są za czas leczenia w szpitalu przepisy, obowiązujące dla osób wojskowych.

Przez wojskowe zakłady sanitarne należy także rozumieć zajęte przez zarząd wojskowy szpitale i szpitale w koniecznej potrzebie (§ 25.).

Do § 8.

1. Przy ocenie ewentualnego roszczenia o zaopatrzenie oraz przy przyznaniu i wypłacaniu poborów zaopatrzenia należy stosować ustawowe postanowienia o zaopatrzeniu osób wojskowych i osób po nich pozostających. Potrzebne dochodzenia należy przeprowadzać z urzędu, jeżeli środki dowodowe, dostarczone przez stronę (świadcstwo lekarskie) nie wystarczają.

2. Pod względem wymiaru poborów zaopatrzenia wraz z kwartałem pośmiertnym (odprawa) należy uważać na równi:

- a) osoby, powołane do świadczenia usług, pełnionych w wojsku przez oficerów lub osoby z nimi na równi postawione, jak n. p. lekarzy, inżynierów, lekarzy weterynaryjnych, z gażystami XI. względnie IX. klasy i rangi (do § 7.);
- b) osoby pielęgnujące chorych zawodowo, z nie należącymi do żadnej klasy rangi gażystami na najniższym stopniu gaży;
- c) majstrów, wernikstrów, podurzędników, podmajstrzych, drogomistrzów, starszych monterów, dozorców w przedsiębiorstwach góńczych z sierżantami;
- d) pomocników sanitarnych, kierowników partyi, dozorców, monterów, kierowników i dozorców ruchu przy pojazdach motorowych, mechaników, maszynistów, starszych górników, pektarników, konduktorów dla środków przewozowych i kierowników partyi przy pędzeniu bydła rzeźnego, z plutonowymi;
- e) kowali przy środkach przewozowych, osoby obsługujące dezynfektory parowe, przodowników, profesjonalistów wszelkiego rodzaju, z kapralami;
- f) woźniców lub prowadzących zwierzęta juczne, poganiaczy, parobków, przeznaczonych do sprzęgania, oraz wyrobników dziennych, z żołnierzami bez szarży.

Jeżeli chodzi o roszczenia do zaopatrzenia, przysługujące osobom, nie zaliczonym do wspomnianych poprzednio kategorii lub osobom po

nich pozostałym, ustala w każdym przypadku wysokość poborów zaopatrzenia Ministerstwo obrony krajowej.

Do § 9.

1. Osoby używane do świadczenia usług osobistych w celach wojennych nie będą zobowiązane na artykuły wojenne. Nie podlegają one tedy postanowieniom II. części księgi wojskowej ustawy karnej „o zbrodniach wojskowych i występkach wojskowych oraz o karaniu za nie“; postanowienia te wchodzi w rachubę tylko co do tych osób, które należą do załogi okrętu wojennego, pełniące służbę, lub statku, wcielonego w razie mobilizacji lub wojny na pewien czas do marynarki wojennej, i przed wstąpieniem do tego stosunku zostali zobowiązani przysięgą na banderę. Wojskowe sądownictwo karne będzie sprawowane przez sądy wspólnej siły zbrojnej lub obrony krajowej.

2. Przeciw osobom, używanym do świadczenia usług osobistych, należy stosować jako kary dyscyplinarne nagany i dyscyplinarne kary aresztu, odpowiadające rodzajowi ich służby. Przytem należy w ogólności uważać na równi osoby, wymienione w postanowieniach wykonawczych do § 8., w punkcie 2., a) z oficerami, osoby wymienione pod b) i c) z sierżantami, osoby wymienione pod d) i e) z plutonowymi, służącymi nadal dobrowolnie, w końcu osoby wymienione pod f) z żołnierzami bez szarży. Z osób przytoczonych pod d), e) i f) należy jednak, jeżeli osoby te nie należą do poczty zmobilizowanych lub uzupełnionych do stanu wojennego wojsk itd. siły zbrojnej uważać przodowników (w kopalniach kierowników grup i innych przodowników), dalej kwalifikowanych profesjonalistów i kwalifikowanych robotników, którzy ukończyli już 40 rok życia. lub którzy co najmniej od 5 lat zatrudnieni są bez przerwy w jednym i tem samym przedsiębiorstwie, na równi z plutonowymi, służącymi nadal dobrowolnie, a innych robotników, tudzież wyrobników dziennych wszelkiego rodzaju z żołnierzami bez szarży.

Osoby, wymienione w pierwszym ustępie § 9. ustawy, podlegają karnej władzy dyscyplinarnej komendanta oddziału wojskowego, przy którym świadczą usługi osobiste.

W przypadkach 2. i 3. ustępu § 9. ustawy przysługuje karna władza dyscyplinarna komendantowi wojskowemu, pod którego kierownictwem przedsiębiorstwo pozostaje lub robotę się spełnia. Jeżeli osobą, mającą według przepisów powyższych prawo karania, jest oficer sztabowy lub osoba z nim równorzędna, natenczas przysługuje im władza karna komendanta oddziału wojska, jeżeli

jest nią oficer wyższy lub osoba z nim równorzędna, natenczas przysługuje im władza karna komendanta nie odkomenderowanego poddziału wojska. Aspirantom na oficerów i aspirantom na urzędników wojskowych jakoteż podoficerom, występującym w charakterze komendentów transportu lub oddziału, można nadać prawo karania dyscyplinarnego w ramach, obowiązujących w tym względzie przepisów wojskowych. Jeżeli osobą, mającą prawo karania jest oficer wyższy lub osoba od niego rangą niższa, natenczas (wyższe) prawo karania, przysługujące komendantowi oddziału wojska, wykonywane będzie przez tego komendanta, które ma to prawo karania nad osobą, uprawnioną do karania.

3. Osoby, używane do świadczenia usług osobistych, winien komendant wojskowy zanim rozpoczną swą służbę pouczyć o tem, w jakim zakresie podlegają wojskowemu sądownictwu karnemu i wojskowej karnej władzy dyscyplinarnej.

Do § 10.

1. Za wozy i zwierzęta, oddane do służby w celu przewożenia (służby zwierząt jucznych) płaci się wynagrodzenie przytoczone w załączce 1.

2. Wynagrodzenia i zapłaty należą się od dnia odebrania aż do oddania a potem jeszcze za tyle dni, ile potrzeba na powrót najkrótszą drogą do miejsca, w którym nastąpiło odebranie (miejsca oddania), przyczem każde 40 km — przy wozach zaprzężonych w bydło rogate — każde 20 km — jakoteż pozostałą ponadto resztę należy liczyć za świadczenie w jednym dniu.

3. Rekwizycya środków transportowych na poszczególne pełne dni może nastąpić tylko o tyle, o ile te środki transportowe mogą wrócić w ciągu 16 godzin od chwili odjazdu do miejsca, gdzie stoją, zaś na pół dnia tylko o tyle, o ile wspomniana podróż powrotna może być odbyta w ciągu 6 godzin. W pierwszym przypadku należą się przytoczone w załączce pod B wynagrodzenia w pełnym wymiarze, w drugim przypadku w połowie.

Za użycie trwające dłużej, aniżeli to w ustępie poprzednim przewidziano, należy się wynagrodzenie za dalsze pół dnia, jeżeli to przedłużenie trwa krócej aniżeli 6 godzin, zaś za dalszy cały dzień, jeżeli to przedłużenie trwa 6 do 16 godzin.

4. Za zwierzęta, zdane do transportu ciężarów, nie należy z reguły uważać bydła do chowu lub bydła dojnego. Objęcie rekwizycją takich zwierząt do służby transportowej może tedy nastąpić tylko w razie koniecznej potrzeby, jeżeli zwierzęta te przyzwyczajone są do pociągu i takie ich użycie nie naraża na szwank ich właściwego przeznaczenia na przyszłość. Przytem wolno dopiero w przypadku ostatecznym wziąć w rachubę zwie-

rzęta, należące do trzód zarodowych lub stowarzyszeń, związanych dla utrzymywania trzód bydła, jakoteż zwierzęta do chowu, zakupywane lub premiowane przy pomocy subwencji państwa lub kraju. Należycie wypróbowane matki, tudzież buhajki i byki rozplodowe oraz zwierzęta z posuniętą daleko ciężarnością nie należy pod żadnym warunkiem obejmować rekwizycją.

Do § 11.

1. Za oddane pojazdy, poruszane siłą motoru, płaci się wynagrodzenia, przytoczone w załączce 2.

Utrzymanie pojazdów, poruszanych siłą motoru, i dostarczanie przedmiotów, potrzebnych do ich ruchu, należy do zarządu wojskowego.

Kierownikom, względnie dozorcóm ruchu (maszynistóm, mechanikóm), używanym do pełnienia usług na zasadzie niniejszej ustawy, należy się wynagrodzenie według przepisów wykonawczych do § 7.

2. Wynagrodzenia i zapłaty należą się od dnia odebrania aż do oddania a potem jeszcze przez tyle dni, ile potrzeba do powrotu najkrótszą drogą do miejsca, gdzie je w swoim czasie oddano, przyczem należy liczyć za świadczenie w jednym dniu co do samochodów osobowych i kół motorowych po 200 km, co do autobusów i samochodów ciężarowych po 100 km, co do lokomotyw drogowych i pługowych oraz innych maszyn pociągowych po 30 km jakoteż pozostałą ponadto resztę.

Do § 12.

Wynagrodzenie należy się od dnia odebrania do dnia oddania, a potem jeszcze przez tyle dni, ile wśród zwykłych warunków potrzeba do powrotu do portu, gdzie miało miejsce objęcie rekwizycją.

Za czas trwania napraw, przeprowadzonych podczas objęcia rekwizycją, nie płaci się wynagrodzenia, jeżeli naprawy te odbywają się na rachunek właściciela okrętu i przekraczają okres 36 godzin.

Do § 13.

Za potrzebne do celów sanitarnych (punkt *d*) należy uważać także staki i zwierzęta, używane stale do czyszczenia ulic, wywozu śmiecia i odchodów ludzkich.

Za duszpasterzy, lekarzy i lekarzy weterynaryjnych na wsi (punkt *e*) należy uważać także tych, którzy mieszkają wprawdzie w mieście, wykonują jednak swój zawód także w jednej lub więcej gminach wiejskich.

Pod stadninami prywatnemi (punkt *g*) należy rozumieć wszystkie przedsiębiorstwa hodowlane, które używają stale conajmniej cztery kłaczki do hodowli. Za kłaczki żrebne uważać należy także te kłaczki, które w ubiegłym w ostatnim czasie

okresie stanowienia zostały odstanowione przez ogiera państwowego lub licencyjonowanego ogiera prywatnego i przy późniejszych próbach ogiera stanowczo odrzuciły, chyba że w ostatnich dwóch latach mimo stanowienia pozostałe jałowe.

Do §§ 10. do 13.

1. W celu oznaczenia ewentualnej kwoty odszkodowania (§ 13. ustawy) należy przy obejmowaniu pojazdów, koni i zwierząt jucznych do czasowego użytku, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w punkcie 3. do § 10., ustalić komisjonalnie wartość pospolitą, a przy zwrocie posiadaczowi ewentualne zmniejszenie wartości wedle rozmiarów i wartości pieniężnej i, jeżeli to możliwe, przyczynę tegoż (ewentualne zawinienie posiadacza lub jego personelu).

2. W ten sam sposób należy w razie natychmiastowego objęcia rekwizycją celem zupełnego oddania stosownie do rozporządzenia cesarskiego z dnia 9. stycznia 1915. Dz. u. p. Nr. 7, względnie § 12. ustawy oznaczyć przy obejmowaniu wartość pospolitą.

3. Odnośnie do późniejszego objęcia rekwizycją celem zupełnego oddania środków transportowych, objętych na razie do czasowego użytku, obowiązują co do oznaczenia sumy, jaka ma być zapłacona za zupełne oddanie, zarządzenia rozporządzenia Ministerstwa obrony krajowej z dnia 10. stycznia 1915. Dz. u. p. Nr. 9.

Do § 14.

Za zabrane gołębie należy uiszczać jednorazowe wynagrodzenie w kwocie 3 K za sztukę.

Do § 15.

Szkodę, wyrządzoną wskutek używania w środkach przewozy i w przedmiotach zbudowanych sztuką, które znajdują się w posiadaniu osób prywatnych należy — jeżeli szkoda nie zostaje wynagrodzona za obopólnem porozumieniem — ustalić komisjonalnie na skutek podania poszkodowanego, które należy wnieść do politycznej władzy powiatowej.

Do § 17.

Szkodę, wynagrodzoną wskutek używania w urządzeniach telegraficznych kolejowych i prywatnych, oraz urządzeniach telefonicznych należy — jeżeli szkoda nie zostanie wynagrodzona za obopólnem porozumieniem — ustalić komisjonalnie na skutek podania poszkodowanego, które należy wnieść do politycznej władzy powiatowej.

Do § 18.

1. W razie objęcia rekwizycją zakładów dla ruchu i zakładów przemysłowych należy się starać o osiągnięcie dobrowolnego porozumienia z osobą obowiązana.

2. Osoba obowiązana do dalszego prowadzenia zakładu ma obowiązek, produkta swe — o ile ich zarząd wojskowy zażąda — oddawać mu do rozporządzenia bezzwłocznie lub wykonywać roboty. Może ona przytem, jeżeli nie przyjdzie do skutku porozumienie, żądać takich cen, po jakich zbywała przeciętnie swe produkty w ciągu ostatniego roku przed zobowiązaniem jej do dalszego prowadzenia lub po jakich wykonywała roboty.

O ile z powodu znacznej zmiany, zaszelej w kosztach produkcji (wahania się cen produktów surowych, zwiększenie lub zmniejszenie się wydatków na zarząd z powodu rozszerzenia lub ograniczenia ruchu w interesie zarządu wojskowego, ewentualne wydatki tegoż spowodowane dostarczeniem personelu, materiału itd.) zobowiązany do świadczenia zażąda zmiany ceny lub zarząd wojskowy zmianę tę uzna za wskazaną, a porozumienie w tym względzie nie przyjdzie do skutku, zasięgnie zarząd wojskowy opinii nieinteresowanych rzeczoznawców i stosownie do tego oznaczy ceny.

3. Jeżeli nie zostanie osiągnięte porozumienie co do oddania do używania (do użytku), to należy wynagrodzenie jakoteż warunki oddania i odebrania zakładu ustalić przez komisję.

Tytułem wynagrodzenia należy przyznać posiadaczowi zakładu dochód przeciętny, osiągnięty w ostatnich 5 latach, a w razie, jeżeli zakład istnieje krócej, przeciętny dochód od chwili istnienia zakładu, przyczem za dochód należy uważać czysty zysk z dodatkiem tych wydatków, które po objęciu przez zarząd wojskowy dalej ponosi posiadacz.

Jeżeli w czasie trwania oddania wynikły szkody z powodu rozszerzenia, wzmocnienia lub ograniczenia przedsiębiorstwa, tudzież z powodu prowadzenia ruchu przez personal, dostarczony przez zarząd wojskowy, to szkody te należy ustalić przez komisję po ustaniu objęcia rekwizycyą.

Znawców, którzy mają być przybrani do wyżej wspomnianych ustaleń komisjonalnych, należy ustanowić po wysłuchaniu izb handlowych i przemysłowych.

4. W razie oddania zakładu zarządowi wojskowemu należy kierownictwo poruczyć oficerowi (urzędnikowi wojskowemu); kierownikiem technicznym należy ustanowić organ fachowy, o ile możliwości dotychczasowego kierownika zakładu.

W razie zobowiązania do dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa można celem strzeżenia specjalnych interesów wojskowych, w szczególności w celu ewidencji reklamowanych i utrzymania karności, jakoteż celem przestrzegania ochrony

robotników ustanowić oficera (urzędnika wojskowego) kierownikiem wojskowym.

Do §§ 19. i 20.

1. Komisya bada stan nieruchomości — przy budynkach także części składowe przymocowane i przybite — i oznacza ich wartość pospolitą; następnie rozstrzyga, czy należy wogóle zapłacić wynagrodzenie po myśli 2. ustępu § 19. ustawy i ustala w danym razie wysokość wynagrodzenia.

Jeżeli uchwała, że należy zapłacić wynagrodzenie, nie przysłała do skutku jednomyślnie, to członek przegłosowany ma wziąć udział w głosowaniu co do wysokości należnego wynagrodzenia i opierając się na uchwale, że należy zapłacić wynagrodzenie, głosować za stosowną kwotą.

2. Za budynki, stojące próżno i nie przynoszące żadnego dochodu oraz za zakłady przemysłowe, nie będące w ruchu, należy uważać nie tylko te objekty, które się znajdują trwale w tym stanie, lecz także takie, które dopiero wskutek wojny opróżniono, względnie zastanowiono.

W razie, gdyby dla posiadacza budynku lub zakładu przemysłowego ponowne użycie, względnie puszczenie w ruch, pomijając objęcie rekwizycyą, było bez wątpienia możliwe i z jego stanowiska gospodarczo wskazane, to należy się od tej chwili wynagrodzenie w myśl § 19. ustawy. Wymogi tego ustali komisya na uzasadnione żądanie strony.

Ewentualne używanie urządzenia będzie wynagradzane za cały czas objęcia rekwizycyą po myśli § 24. ustawy.

3. W razie objęcia rekwizycyą budynków celem urządzenia lub rozszerzenia szpitali rezerwowych wchodzą w zastosowanie postanowienia § 19., jeżeli nie chodzi o spadający na gminy obowiązek oddania do rozporządzenia już istniejących szpitali lub urządzenia i oddania szpitali w koniecznej potrzebie (§ 25.).

Koszta oświetlenia i opalania, adaptacyi i readaptacyi, dezynfekcyi, tudzież czyszczenia i używania wody ponosi, o ile kosztów tych nie uwzględniono przy oznaczeniu wynagrodzenia, wspólny etat wojskowy. Natomiast nie zwraca się tych kosztów, które powstają dla osoby dostarczającej budynku wskutek koniecznego w danym razie wynajęcia mieszkania gdzieindziej lub innego umieszczenia się, łącznie z kosztami przeprowadzenia się i sprowadzenia się z powrotem.

4. Przy oddaniu nieruchomości należy ustalić komisjonalnie szkodę, wynikłą w danym razie bezpośrednio z powodu używania (§ 19.), względnie

z powodu zburzenia lub istotnej przemiany (§ 20.), jej rozmiar, wartość pieniężną, przyczynę jej powstania, ewentualnie także osobę, ponoszącą winę.

5. Postanowienia punktów 1. do 4. obowiązują także odnośnie do obiektów skarbowych (łącznie z budynkami szkolnymi), które nie pozostają pod zarządem zarządu wojskowego.

Do § 21.

1. Za umieszczenie bydłęcia w stajni lub w stodole, pod szopą lub pod dachem rozpiętym, dalej za umieszczenie psa, żywnoego w formacji wojskowej, w zamkniętem miejscu płaci się dziennie 2 halerze, za umieszczenie owcy lub innego bydłęcia, przeznaczonego na zakłucie, 1 halerza.

2. Dostarczający ma odpowiadać za te świadczenia, do których jest obowiązany w myśl ustaw kwaterunkowych i ich postanowień wykonawczych, w szczególności w myśl wykaz^u E ustawy z dnia 11. czerwca 1879, Dz. u. p. Nr. 93.

3. Zarząd wojskowy zwraca tylko spowodowane nadzwyczajnem zużyciem koszta utrzymania, względnie przywrócenia do należytego stanu, natomiast nie zwraca dalszych szkód, spowodowanych kwaterunkiem, nieuchronnym wypadkiem lub zawinieniem dostarczającego.

Zarząd wojskowy ponosi jednak koszta żądanej przez siebie adaptacji i readaptacji, oraz dezynfekcji, tudzież koszta ogrzewania i oświetlania, o ile przewyższają one zwykłą miarę ustawy kwaterunkowej.

Spowodowanych kwaterunkiem wydatków, względnie szkód innego rodzaju, jak n. p. wskutek wyszukania ubikacji zastępczych, łącznie z przeprowadzeniem się i sprowadzeniem się z powrotem, nie zwraca się.

4. Czy i jakie wynagrodzenie, tudzież ewentualne odszkodowanie (§ 19., ustęp 3.), winno być zapłacone za place (ubikacje), objęte rekwizycją według przedostatniego ustępu § 21. ustawy, należy oznaczyć przez komisję.

5. Postanowienia punktów 1. do 4. obowiązują także odnośnie do obiektów skarbowych (łącznie z budynkami szkolnymi), które nie pozostają pod zarządem zarządu wojskowego.

Do § 22.

1. Na rzeź będzie się żądało z reguły bydła rogatego. Woły i krowy należy dostarczać o ile możliwości w wieku ponad 3 lata, w każdym razie nie poniżej dwóch lat. Bydło do chowu i bydło dojne wolno rekwirować na rzeź tylko w tych nieuniknionych przypadkach wyjątkowych, w których nie można w inny sposób pokryć na czas niezbędnego zapotrzebowania bydła rzeźnego. Przy-

tem wolno dopiero w przypadku ostatecznym wziąć w rachubę zwierzęta, przeznaczone do chowu, względnie należące do trzód zarodowych lub stowarzyszeń, związanych dla utrzymywania trzód bydła i stowarzyszeń dla chowu bydła, jakoteż zwierzęta, przeznaczone do chowu, a zakupywane lub premiowane przy pomocy subwencji państwa lub kraju. Należyte wypróbowane matki, tudzież buhaje gminne, jakoteż buhajki i byki rozplodowe, należące do stowarzyszeń, związanych do utrzymania trzód bydła i stowarzyszeń dla chowu bydła, oraz świnię należące do stacyi hodowli świń i stowarzyszeń dla hodowli świń, wreszcie zwierzęta z posuniętą daleko ciężarnością, są bezwarunkowo uwolnione od rekwizycji.

Zwierzęta opasowe będą przyjmowane tylko na pokrycie potrzeby miejscowej. Wykluczone od przyjęcia są zwierzęta niezupełnie zdrowe, bardzo chude i bardzo zmęczone, wreszcie bydło z okolic, w których panuje zaraza.

Gdyby się musiało zabierać bydło przeznaczone do chowu i bydło dojne, to w pierwszym rzędzie należy oszczędzać bydła rogatego.

Za zwierzęta, przyjęte na rzeź, płaci się wynagrodzenie według stwierdzonej żywej wagi.

2. Wynagrodzenie za artykuły żywności oraz wynagrodzenie za żywe bydło, przeznaczone na rzeź i zakłucie, oznacza się według stóp wynagrodzenia, ogłaszanych za każdym razem w rozporządzeniu; wynagrodzenia te obowiązują tylko o tyle, o ile nie da się uzyskać na podstawie dobrowolnego porozumienia cen niższych.

Obowiązujące obecnie stopy wynagrodzenia zawarte są w załączce 3.

Do § 23.

1. W razie obejmowania rekwizycją artykułów, używanych na paszę, należy mieć wzgląd na to, aby dostawca paszy mógł utrzymać własny stan bydła i pokryć własne zapotrzebowanie ziarna na zasiew.

Paszy żąda się według wagi. Jeżeli nie ma owsa, siana i słomy, należy wzamian za to dostarczyć używanych w miejscu surogatów o równej wartości.

2. Oszacowanie, przewidziane w ostatnim ustępie § 23. ustawy, ma przeprowadzić naczelnik gminy na zasadzie orzeczenia znawcy, którego należy ustanowić w każdym przypadku.

Jeżeli żadna strona nie podniesie zarzutu przeciw temu oszacowaniu, to odpada dalsze postępowanie; w razie przeciwnym należy protokół przedłożyć politycznej władzy powiatowej celem oznaczenia kwoty wynagrodzenia.

Przy rekwizycyach większych rozmiarów oszacowanie ma przeprowadzić komisya według rozdziału 4. Postanowienia ogólne.

3. Przy ustalaniu wartości pospolitej, jakąby miał produkt w czasie zbiorów, należy uwzględnić ubytek kosztów zbierania produktu.

Do § 24.

1. Oprócz świadczeń rzeczowych, wymienionych szczegółowo w ustawie i w rozporządzeniu wykonawczem, można objąć rekwizycją jako wojenne środki pomocnicze także inne przedmioty, na przykład surowce, półfabrykaty, wyroby fabryczne, materiały budowlane, narzędzia, przedmioty potrzebne do ruchu i wyposażenia, oraz środki lecznicze. Wyłączone są jednak takie przedmioty, które mogłyby służyć do celów wojennych tylko pośrednio t. j. przez ich zmianę na pieniądze, jakoto papiery wartościowe, przedmioty sztuki itp.

2. Za artykuły, nadające się do ustalenia cen jednolitych, oznaczy i ogłosi Ministerstwo obrony krajowej ceny jednolite.

Co do artykułów, zabranych z aptek cywilnych obowiązują taksy, przewidziane przy zakupie dla potrzeby szpitali i zakładów dobroczynnych.

3. Ustalenie ceny pospolitej innych przedmiotów, ustalenie wynagrodzenia za używanie i ustalenie odszkodowania uskutecznia się, o ile nie przyjdzie do skutku dobrowolne porozumienie i o ile rozporządzeniem nie przewidziano odrębnego postępowania, według rozdziału A., Postanowienia ogólne.

W drobnych sprawach można zastosować postępowanie według postanowień do § 23., punkt 2.

Do § 25.

1. Za chore (wyczerpane) osoby i zwierzęta, których pielęgnację objęły gminy, będą wynagradzane, o ile według zasad wymienionych w ostatnim ustępie § 25. ustawy nie obowiązuje inne postanowienie, konieczne i stosowne wydatki, które mogą być wykazane, a jeżeli pielęgnacja odbywa się w cywilnym zakładzie leczniczym, będą wynagradzane należności za utrzymanie, obowiązujące w odnośnym cywilnym zakładzie leczniczym.

2. Na urządzenie i oddanie szpitali w koniecznej potrzebie należy dostarczać istniejących już budynków i ubikacji, nadających się o ile możliwości na cele szpitalne.

3. Co do wynagrodzenia za oddanie już istniejących szpitali lub urządzonych szpitali w koniecznej potrzebie należy się porozumieć, o ile nie wystarczają postanowienia § 25., ustęp ostatni, ustawy. Gdyby porozumienie nie przyszło do skutku, to wynagrodzenie należy ustalić przez komisję.

Do § 27.

1. Żądanie należy zwrócić z reguły do tej osoby, która ma w swem dzierżeniu rzeczy, które mają być objęte rekwizycją; przy realnościach i innych rzeczach nieruchomości do właściciela. Nawet wtedy, gdy dobro nieruchome jest wynajęte lub wydzierżawione. W sprawie ruchomości, zabranych przez najemcę lub dzierżawcę, należy jednak żądanie skierować do tych osób.

2. Do żądania wprost od zobowiązanego mają prawo także komendy żandarmeryi.

Świadczeń wojennych, potrzebnych dla celów siły zbrojnej państwa sprzymierzonego jakoteż personelu, wspomnianego w 2. ustępie § 1. ustawy, mogą żądać tylko komendy (władze) wojskowe własnej siły zbrojnej lub komendy żandarmeryi.

Poszczególne osoby mają prawo żądać powinności wojennych tylko na podstawie pisemnego upoważnienia, udzielonego przez uprawnioną do żądania komendę (władzę).

Świadczeń wojennych należy żądać w drodze pisemnej. Żądania te winny podawać przedmiot i zakres świadczenia, miejsce i czas dostawy, jakoteż imię i nazwisko, stopień, oddział wojskowy (komendę, władzę, zakład) żądającego.

3. Przy świadczeniach żądanych wprost od gminy lub od posiadacza ma odpaść oszacowanie komisyjne wtedy, jeżeli wypełnienie tych świadczeń jest tak naglące, że cel rekwizycji byłby zagrożony wskutek zwłoki, połączonej z czynnością urzędową.

4. Dostarczenia budynków (także skarbowych) na urządzenie lub rozszerzenie szpitali rezerwowych (według § 19. ustawy) należy żądać zasadniczo od Ministra obrony krajowej.

Jeżeli jednak w nagłych przypadkach wyjątkowych konieczne jest zażądanie wprost od politycznej władzy powiatowej, to należy dodatkowo zasięgnąć zezwolenia Ministra obrony krajowej.

Żądanie wprost od posiadacza jest niedopuszczalne w tych przypadkach.

Do § 29.

Wyższych kosztów powstających przez to, że gminy oddają świadczenie powinności wojennych przedsiębiorcom, zarząd wojskowy nie wynagradza.

Do § 32.

1. O ile wypłat w gotówce nie uskutecznią się na podstawie wykazów należności, winien

potwierdzić je odbiorca pisemnie, a odnośny kwit podpisać o ile możności także naczelnik gminy.

2. Świadczenia, za które nie uiszczono zapłaty w gotówce lub odszkodowania, które w gotówce nie pokryto, należy potwierdzać zapomocą poświadczeń. Poświadczenie ma być wydane uprawnionemu, w razie jego nieobecności za pośrednictwem naczelnika gminy; odpis poświadczenia należy przechować.

3. W celu wypłaty należących się kwot trzeba poświadczenia przedkładać zasadniczo kasie, wymienionej w poświadczeniu.

Jeżeli w poświadczeniu nie podano takiej kasy, albo jeżeli do wymienionej kasy nie można się dostać, to w obrębie armii należy przesłać poświadczenie tej komendzie armii (oddziałowi kwatermistrzowskiemu), w obrębie której świadczenie nastąpiło. W obrębie armii obejmują władze wojskowe dalsze odsyłanie poświadczeń, wystawiając równocześnie potwierdzenie odbioru, zawierające istotne szczegóły poświadczenia. Dalsze ułatwienia przy wypłacaniu poświadczeń przy armii w polu zarządzają i ogłaszają właściwe władze, o ile na to zezwolą stosunki.

Dostawcy, przebywający poza obrębem armii, wysyłają poświadczenia do politycznej władzy powiatowej swego miejsca pobytu. Władza ta ma przysyłać poświadczenia z dołączeniem spisu intendaturze komendy wojskowej, właściwej wedle miejsca świadczenia i zatrzymać odpis spisu.

4. Wypłatę należących się kwot uskutecznią się osobiście jawiącemu się dostawcy wprost za potwierdzeniem odbioru na poświadczeniu, poza tem za pośrednictwem pocztowej kasy oszczędności do rąk własnych uprawnionego do poboru, a wyjątkowo za pośrednictwem politycznej władzy powiatowej (gminy).

Do § 33.

1. Termin ustanowiony w ustępie pierwszym § 33. ustawy, nie wyklucza prawa wystąpienia z odnośnymi roszczeniami jeszcze przed ogłoszeniem ustania zobowiązania do powinności wojennych.

Właściwą do zgłoszenia u niej roszczenia po myśli § 33. ustawy jest ta gmina, w której w ostatnim czasie znajdował się stale przedmiot świadczenia wojennego, odnośnie do okrętów morskich gmina ich portu ojczystego; odnośnie do roszczeń ze świadczeń osobistych (zaopatrzenia itd.) gmina, gdzie powołany do świadczeń wojennych miał swoje miejsce zamieszkania lub przebywają pozostali po nim członkowie rodziny.

Jeżeliby podania nadeszły do gminy, która nie jest właściwą, albo wprost do wyższej instancji, to nie wolno ich odrzucać, lecz należy przesłać je właściwej władzy.

2. Zwierzchność gminna winna zbadać zgłoszone roszczenia co do istnienia warunków § 33., ustęp 1., ustawy i po przeprowadzeniu potrzebnych dochodzeń przesłać odnoszące się do zgłoszonych roszczeń podania (protokoły) jak najrychlej politycznej władzy powiatowej celem przedłożenia ich komisji powiatowej. Jeżeliby przy badaniu zgłoszenia okazało się, że postępowanie (ustalenie przez komisję lub rzeczoznawców), zarządzane w podanych powyżej przepisach, w ogóle jeszcze nie zostało przeprowadzone, wówczas winna polityczna władza powiatowa (władza morska) przeprowadzać najpierw to postępowanie.

Jeżeli wskutek wojny nie można zgłosić roszczenia we właściwej gminie, to należy podnieść je wobec politycznej władzy krajowej, w której obszarze administracyjnym gmina jest położona.

Do § 37.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie natychmiast po jego ogłoszeniu.

Równocześnie tracą moc obowiązującą rozporządzenia Ministerstwa obrony krajowej z dnia 14. listopada 1914, Dz. u. p. Nr. 326, z dnia 14. maja 1915, Dz. u. p. Nr. 117, z dnia 30. czerwca 1916, Dz. u. p. Nr. 202, i z dnia 30. czerwca 1916, Dz. u. p. Nr. 203.

(Zap.) wr

Wynagrodzenia

za krajowe środki transportowe oddane zarządowi wojskowemu do użytku.

A. Jeżeli zarząd wojskowy dostarcza paszy i podkucia dla zwierząt, tudzież stara się o utrzymanie wozów w dobrym stanie, oraz dostarcza uprzęży i siodeł in natura.

Rodzaj środka transportowego	Za środki transportowe z					
	Wiednia i miast uważanych z nim na równi		miejscowości ponad 20.000 mieszkańców		innych obszarów	
	K	h	K	h	K	h
	za dzień					
Za wóz dwuzaprzężny z końmi	12		10	50	8	
Za wóz jednozaprzężny z jednym koniem	7		6		4	50
Za wóz dwuzaprzężny wraz z bydlęciem rogalem	7		6	50	6	
Za dwa konie pociągowe z uprzężą	11		10		7	50
Za jednego konia z uprzężą lub siodłem	6		5		4	
Za zwierzę juczne	4	50	4		3	
Za wóz	2		2		2	

B. Jeżeli zarząd wojskowy nie pokrywa in natura wymienionych pod lit. A potrzeb ubocznych.

Rodzaj środka transportowego	Za środki transportowe z					
	Wiednia i miast uważanych z nim na równi		miejscowości ponad 20.000 mieszkańców		innych obszarów	
	K	h	K	h	K	h
	za dzień					
Za wóz dwuzaprzężny z końmi	32	50	27		20	
Za wóz jednozaprzężny z jednym koniem	17		14	50	10	50
Za wóz dwuzaprzężny wraz z bydlęciem rogalem	16	50	12	50	11	50
Za dwa konie pociągowe z uprzężą	31		26		19	
Za jednego konia z uprzężą lub siodłem	16		13		9	50
Za zwierzę juczne	11		9		7	
Za wóz	2	50	2	50	2	50

Za miasta, postawione w myśl A i B na równi z Wiedniem, należy uważać: Bregencję, Berno, Czernewce, Grac, Innsbruck, Celowiec, Kraków, Lublanę, Lwów, Linc, Pilzno, Pragę wraz z przyległymi miastami: Karlin, Królewskie Winohrady, Smichów i Žizków, dalej Liberec, Salcburg, Tryest, Opawę i Zadar.

W wynagrodzeniach, wymienionych pod A i B, nie mieści się zapłata dla przynależnego personelu (do § 7.).

Wynagrodzenia

za pojazdy, poruszane siłą motoru, oddane zarządowi wojskowemu do użytku.

Za koło motorowe bez wozu	4 K za dzień
za koło motorowe z wozem	5 „ „ „
za samochód osobowy z dwoma siedzeniami wraz z siedzeniem kierownika	15 „ „ „
za samochód osobowy z więcej siedzeniami	20 „ „ „
za autobus	30 „ „ „
za samochód ciężarowy, a mianowicie:	
dla ciężaru użytkowego do 1500 <i>kg</i>	25 „ „ „
dla ciężaru użytkowego od 1500 <i>kg</i> do 3000 <i>kg</i>	30 „ „ „
dla ciężaru użytkowego ponad 3000 <i>kg</i>	35 „ „ „
za lokomotywę drogową lub pługową albo inną maszynę pociągową	40 „ „ „
za taczkę doczepną	5 „ „ „
za wóz doczepny	10 „ „ „

Najwyższy ciężar użytkowy należy ustalić przy odbieraniu pojazdów ewentualnie zapomocą świadectw firmy.

Stopy wynagrodzenia za artykuły żywności.

Artykuły żywności		Wynagrodzenie		
		za	K	h
Chleb i pasza	Pszenica	q	×	—
	Żyto (zboże)		×	—
	Pośląd		○	—
	Jęczmień		×	—
	Owies		×	—
	Kukurydza		×	—
	Wyka		×	—
Mąki	Przednia mąka pszenna do pieczenia	q	×	—
	Mąka pszenna do gotowania		×	—
	Mąka pszenna na chleb		×	—
	Mąka pszenna jednolita		×	—
	Mąka żytnia jednolita		×	—
	Mąka jęczmienna		×	—
	Mąka kukurydziana		×	—
	Mąka kartoflana		×	—
Suche jarzyny	Ryz	kg	3	—
	Krupy (perłowe)	q	×	—
	Grys pszenny		×	—
	Bob (fasola)		×	—
	Soczewica		×	—
	Groch		×	—
	Groch luskany		Δ	—

×) Dla artykułów oznaczonych × obowiązują ceny najwyższe lub ceny objęcia każdorazowo przez władzę ustanowione i ogłoszone. W razie, jeżeliby w przyszłości ustanowiono ceny najwyższe lub ceny objęcia także dla innych artykułów, wymienionych w załączce, wówczas ceny te wstępują w miejsce odnośnych stóp wynagrodzenia, oznaczonych w niniejszej załączce.

○) Tutaj obowiązuje cena najwyższa ustanowiona za żyto.

Δ) Tutaj obowiązuje cena najwyższa ustanowiona za groch z dodatkiem w kwocie 40 K od cetnara metrycznego.

Artykuły żywności		Wynagrodzenie			
		za	K	h	
Suche jarzyny	Jagły	g	×	—	
	Hreczka		×	—	
	Tarhonya	kg	2	40	
	Makaron		2	40	
	Inne suszone potrawy mączne		2	40	
Świeże jarzyny	Ziemniaki	g	×	—	
	Inne świeże jarzyny (kapusta, rodzaje kielu, buraki, sałata, świeża zakryszka)	kg	—	31	
	Kwaśna kapusta i kwaśne buraki	—	—	48	
Ozywki i zaprawy	Kawa	niepalona	kg	×	—
		palona		×	—
	Herbata	—	14	—	
	Cukier	w głowach (głowa cukru)	g	×	—
		w kostkach		×	—
	Sól	—	—	28	
	Pieprz	kg	11	—	
	Papryka		7	—	
	Kminek		3	—	
	Zakryszka (suszona)		4	—	
Cebula	—	—	60		
Napoje, ocet	Wino	l	1	40	
	Piwo (łącznie z opłatami autonomicznymi)	hl	46	—	
	Zwykła wódka (o najniższej zawartości 25°)	l	1	90	
	Wódka z wywarów i wódka owocowa (o najniższej zawartości 50°)		4	—	
	Rum (o najniższej zawartości 50°)		4	—	
	Oceł		—	35	
Mięso	Żywe bydło rzeźne z wyjątkiem bydła do chowu i dającego mleko	Woły Δ)	g żywej wagi	450	—
		Krowy Δ)		400	—

*) Dla artykułów oznaczonych × obowiązują ceny najwyższe lub ceny objęcia, każdorazowo przez władzę ustanowione i ogłoszone. W razie, jeżeliby w przyszłości ustanowiono ceny najwyższe lub ceny objęcia także dla innych artykułów, wymienionych w załączce, wówczas ceny te wstępują w miejsce odnośnych stóp wynagrodzenia, oznaczonych w niniejszej załączce.

Δ) Gdzie ceny zasadnicze istnieją lub w przyszłości będą ustanowione, wstępują one w miejsce wymienionych powyżej stóp wynagrodzenia.

Artykuły żywności				Wynagrodzenie		
				za	K	h
Mięso, tłuszcz, ser	Żywe bydło przeznaczone na zakłucie	Owce	q żywej wagi	240	—	
		Świnie		do 120 kg	550	—
				ponad 120 kg	600	—
		Kozy			180	—
	Mięso świeże	Wołowina Δ)	q	720	—	
		Baranina		500	—	
		Wieprzowina		700	—	
		Kozina		400	—	
	Mięso wędzone		760	—		
	Salami		1300	—		
	Inne dające się przechowywać kielbasy	q	800	—		
	Słonina		x	—		
	Smalec świński		x	—		
	Masto		7	70		
	Ser	Ser miękki (twaróg, bryndza)	kg	4	—	
Ser stwardziały		6		—		
Pasza	Siano	q	x	—		
	Krupy owsiane		†	—		
	Krupy jęczmienne		†	—		
	Krupy kukurydziane		†	—		
	Otręby		x	—		
	Słoma		x	—		
Materiał na opał i do oświetlania	Twarde drzewo opałowe	m ^s	20	—		
	Miękkie drzewo opałowe		16	50		
	Węgiel drzewny	q	16	—		
	Węgiel brunatny		3	50		
	Węgiel kamienny		4	50		
	Koks		5	20		
	Spirytus		l	x	—	

Δ) Gdzie ceny zasadnicze istnieją lub w przyszłości będą ustanowione, wstępują one w miejsce wymienionych powyżej stóp wynagrodzenia.

x) Dla artykułów oznaczonych x obowiązują ceny najwyższe lub ceny objęcia, każdorazowo przez władzę ustanowione i ogłoszone. W razie, jeżeliby w przyszłości ustanowiono ceny najwyższe lub ceny objęcia także dla innych artykułów, wymienionych w załączce, wówczas ceny te wstępują w miejsce stóp wynagrodzenia, oznaczonych w niniejszej załączce.

†) Tutaj obowiązuje cena najwyższa, ustanowiona za owies, jęczmień albo kukurydzę z dodatkiem w kwocie 2 K od cetnara metrycznego.